

ÜLENURME GÜMNAASIUMI HOOLEKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

08.05.2025 nr 1–3/69

Algus: kell 17.30

Lõpp: kell 19.30

Koosolekul osalesid: Lemmo Jonuks (video vahendusel), Ando Jukk, Brit Mesipuu, Marit Rauk, Liis Rosin, Triin Sarnit, Kadri Tärna, Karin Peda, Kätlin Goos.

Koosolekule kutsutud: Ülenurme Gümnaasiumi direktor Tõnu Tender, õppealajuhataja Maili Mesipuu, õppealajuhataja Merje Aavik.

Külalised: Kambja vallavanem Alar Arukuusk, Kambja valla haridus-ja kultuuriosakonna juhataja Anneli Vetka.

Koosoleku juhataja: Ülenurme Gümnaasiumi hoolekogu esimees Aimar Kivirüüt.

Koosoleku protokollija: Karin Peda.

Toimumiskoht: Ülenurme Gümnaasiumi lugemissaal.

PÄEVAKORD

- 1. Ülevaade Vabariigi Valitsuse määruse eelnõust „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppe- ja kasvukeskkonnale“, sh**
 - **koolipäeva alguskellajast;**
 - **kooli päevakavast ja vahetundide korraldusest;**
 - **nutiseadmete kasutamise reguleerimisest koolis jm.**
- 2. Ülevaade ja arutelu eelnõust „Rahvatervishoiu seadus“ seoses toitlustamise ja koolis müügiks pakutava toiduga: tervislikku toitumist toetava keskkonna loomine.**
- 3. Jooksvad küsimused ja päevakajalise teabe jagamine, sh õpilaste tagasiside kooliõe tegevusele.**

1. Ülevaade Vabariigi Valitsuse määruse eelnõust „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppe- ja kasvukeskkonnale“, sh koolipäeva alguskellajast, kooli päevakavast ja vahetundide korraldusest, nutiseadmete kasutamise reguleerimisest koolis jm.

Tõnu Tender tutvustas ÜG 2025/2026. õa uue päevakava projekti, mille koostamisel on arvestatud äsja avalikkuselegi tutvustatud Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppe- ja kasvukeskkonnale” (saadaval aadressil <https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis>). Eelnõusse tehakse enne jõustumist kindlasti veel mitmeid muudatusi, kuid tundide algusaja osas on kindlasti uuendus kavas: õpilaste huvidest lähtuvalt nihutatakse koolitundide algus seniselt kella 8-lt kella 9-le.

Määrus ei keskendu üksnes koolipäeva algusele, selles on õpi- ja kasvukeskkonnale seatud hulk nõudeid.

ÜG 2025/2026. õa uue päevakava printsiibid on:

- 1) õppetunni pikkus on 40 minutit, paaristundide puhul 80 minutit;
- 2) söögivahetunni pikkus vähemalt 20 minutit, kui lauad on eelnevalt kaetud, ning 30 minutit, kui laps peab ise toidu võtma;
- 3) vähemalt üks 20-minutiline õuevahetund;
- 4) kooli ukSED avanevad automaatselt kell 7.45, õpetajate tööpäev algab kell 8.00;
- 5) õpilastele pakutakse enne esimese õppetunni algust kasulikku aega:
 - konsultatsioonitunnid erinevate õpetajate juures kell 8.10 – 8.50, samuti saab sel ajal korraldada järelevastamist;
 - raamatukogu on avatud alates kella 8.10, seal saab lugeda, ajakirju sirvida, lauamänge mängida;
 - erinevad huvitegevused (liiklus-, robotika-, tantsu-, kunstiring, tervislik liikumine õues jms).

Arvestatud on ka nendega, kes hommikuti kodus ei söö, sümboolse hinna eest pakutakse kooli sööklas hommikuputru.

Väikese ja suure maja tundide toimumise aega tuleb väike erinevus alates kell 10.40/10.50 seoses I vahetuse söömisega. Tunniplaan on koostatud kaheksa tunnini, kuid algkooliõpilastel kindlasti nii palju tunde ei ole.

Kadri Tärna: Kas oleks võimalik päevakava nõnda koostada, et algklasside pool alustaks kell 8.30 ja põhikooli pool kell 9.00, sest väiksemad lapsed ei maga nagunii kauem ja

uuringud pole põhjanevalt tõestanud (tehtud on liiga vähe uuringuid), et väiksematele õpilastele on hilisem kooli algus soodsam?

Maili Mesipuu: Tulenevalt kooli suurusest ja toitlustamise korraldamisest ei ole mõistlik sellist varianti rakendada. Gümnaasiumiastme toitlustamine lükkuks siis veelgi hilisemaks ning uue päevakava järgi on lõunasöök niigi hilisemale ajal nihkunud. Samuti tuleb koolil arvestada asjaoluga, et osa aineõpetajatest õpetavad nii väikeses kui ka suures majas (ingl. k, arvõp, inim.õp, tööõp, eesti k., keh.kasv, muusika).

Brit Mesipuu: Kelle poolt on hommikused huvitegevused organiseeritud, kas kooli või väljastpoolt?

Liis Rosin: Neid tegevusi organiseerib kool ja ka muusikakool.

Maili Mesipuu: Huvitegevuse (ringide) korraldamise vajadus selgub töö käigus, tõenäoliselt kolme aastaga on asjad paika loksunud.

Triin Sarnit: Kas küsitlus koolipäeva hilisema alustamise kohta viiakse läbi ka lastevanemate seas?

Tõnu Tender: Teiste koolide kogemusele toetudes ei ole me teadlikult lastevanemate küsitlust kavandanud, sest see tekitaks erimeelsusi ja vastandumist. Me lähtume eelkõige õpilaste heaolust ning teadlaste ja riigi soovitudest, st määrusest.

Alar Arukuusk: Kooli algusaja määramisel peaks lähtuma VV määrusest ja et kõik kooliastmed alustavad ühel ajal. Loodame, et kõik valla koolid alustavad ühel ajal, siis on valla lihtsam pidada ühistranspordi muudatuste läbirääkimisi. Kindlasti on alguses palju vastalisi, kuid kui koolipäev lõpeb enne kella nelja, saavad õpilased ka huvitegevustega jätkata. Tundub, et ei ole planeeritud pikki tunde, kuigi need ei ole algklassi lastele koormavad.

Maili Mesipuu: Meil on juba mitmel õppeaastal toimunud paaristunnid. 26. augustil on planeeritud õpetajaskonnale pika tunni teemaline koolitus. Kohe prauhti ei saa uuele õppekorraldusele üle minna.

Anneli Vetka: Kaks ainetundi järjest ei ole päris seesama, mis pikk tund.

Tõnu Tender: Erinevatel koolkondadel on selles küsimuses erinev seisukoht.

Ando Jukk: Plaan on iseenesest hea, lapsed saavad kauem magada ja kool on mõelnud hommikustele konsultatsioonitundidele, järelvastamistele ning huvitegevustele. Mõjub ka kevadine kellakeeramine.

Liis Rosin: Kaardistame piirkonnad, mille alusel on tarvis läbi rääkida ühistranspordikeskusega bussiaegade sobitamine.

Aimar Kivirüüt: Tartus alustavad paljud koolid ka praegu kell üheksa ning busside liikumine on sätitud selle järgi.

Brit Mesipuu: Probleemiks on jalgteed erinevatest elamurajoonidest.

Alar Arukuusk: Uuest eelnõust tulenevalt on ka vallale seatud mitmed nõuded. ÜG on sellises asukohas, kus võiks kehtida 15-minuti-asula põhimõte. Ülenurmest, Tõrvandist saavad ju lapsed jalgsi iseseisvalt kooli tulla.

Anneli Vetka: Liikumakutsuva kooli põhimõtted toetavad igati 10–15-minutilist jalutuskäiku kooli, mis soodustab igati ajutegevust.

Aimar Kivirüüt: Samuti areneb lapse iseseisvus ja ise hakkamasaamine.

Liis Rosin: Lapsed võtavad vastutuse endale, et õigeks ajaks kooli jõuda.

Kätlin Goos: Õpilasena meeldib mulle koolitundide algusaeg kell 9, sobivad hästi hommikused konsultatsiooni- ja järelvastamiste tunnid, mil pea on selge. Pärast tunde järele vastata on palju keerulisem.

Aimar Kivirüüt: Eelmise hoolekogu koosolekul oli õpilasesindusel hirm, et ei jõua 40-minutilise tunni jooksul kontrolltööd valmis.

Ando Jukk: See on kindlasti koolipoolse korralduse küsimus, õpetajad peavad samuti arvestama 40-minutilise tunniga.

Tõnu Tender: Olen eelneva mõttega nõus – see on korraldamise küsimus. Kuidas gümnasistid suhtuvad hilisemasse lõunasöögipausi?

Kätlin Goos: Gümnasistid on piisavalt suured ja teadlikud, et arvestada hilisema söömise ja söömisvajadustega. Samuti saab alati midagi kaasa võtta.

Anneli Vetka: Hommikupudru võimalus on kindlasti vajalik.

Ando Jukk: Söömisharjumused on nagunii kõigil erinevad, isegi ühe pere lastel on erinevad hommikused harjumused. Tuleb lihtsalt teha otsus.

Alar Arukuusk: Söögivahetunni pikkus peab kindlasti olema 20 minutit, siis jõuavad kõik lapsed ära süüa.

Liis Rosin: Linnade ja valdade tegevusaruande tagasisidestamisel oli samuti mainitud 20-minutilist söögipausi vajadust.

Aimar Kivirüüt: Kindlasti tekib algklasside maja poolel olukord, kus on enne tundide algust juba lapsed koolis, kuidas on tegevus siis organiseeritud?

Merje Aavik: Hommikul on avatud pikapäevärühm. Praegu ei oska veel prognoosida, kui palju lapsi on varasemalt koolis, kuid organiseerime kooli poolt õpetajate valve.

Tõnu Tender: Peame mh arvestama õpetajate tööajaga, et see lubatust pikemaks ei veniks.

Otsus: Hoolekogu pooldab, et ÜG koolipäeva esimene tund algab 2025/2026. õa-l kell 9.00. Koolipäeva toetab samuti sellist otsust.

Aimar Kivirüüt: Peame võtma seisukoha ka nutiseadmete reguleerimise kohta koolis. 24. aprillil 2025. a toimus ÜG Vanematekogu akadeemia seminar „Kas nutimaailm ehitab või lammutab?“ Peaettekandja oli psühholoog ja pereterapeut Karmen Maikalu, kes rääkis, millal on ekraane meie ümber liiga palju, milline on ekraanide tegelik mõju lastele, kas nutilapsed ei oska enam suhelda ning mida saavad teha kool ja kodu laste toetamiseks.

Merje Avik: Algklasside maja on nutivaba piirkond, lapsed suhtlevad vahetult ning tundides probleeme ei esine. Õues on toredad seiklusrajad, õpilased saavad vahetundide ajal olla õues, kasutatakse ka raamatukogu ja värvimislehti. Probleem tekib pärast tundide lõppu, kui algklasside majas kehtib nutikeeld, aga spordihoones või suure maja poolel nutikeeldu pole. Peame lastele õpetama, et digivahendid on töövahendid ning koostöös kodudega digihügieeni järgides tuleb jõuda arusaamisele, et nutivahendid ei ole ainuke meelelahutus. Huvijuhi eestvedamisel koolitatakse välja 5.klassi õpilastest mängujuhte. Mõte on korraldada hea-tegevuslik üritus, kus kogutakse lastele mängu, raamatuid jms, et sisustada vahetunde. *IPade* kasutavad õpetajad tundides aktiivselt, kuid mõnikord jääb neid väheseks. Kahjuks tuleb ette, et lapsevanem ise helistab või kirjutab sõnumi lapsele tunni ajal. Kool peab õpetama lastele sotsiaalseid oskusi ning tulevikus peavad 1.–5. klassi õpilastel nutiseadmed olema koolipäeva jooksul välja lülitatud. Erandikest olukordadest (terviseküsimused) tuleb kooli teavitada.

Marit Rauk: Kui vanem tahab lapsega kontakti saada koolipäeva jooksul, siis saab helistada kantseleisse, sekretärile või klassijuhatajale. Viimane ei pruugi muidugi kohe kättesaadav olla, kuna telefon on ka õpetajal vaikne. Kui algklassi laps kasutab koolipäeva jooksul telefoni, lülitub tööle naabrivalve ehk kaasõpilased kaebavad kohe klassijuhatajale või teistele õpetajatele.

Maili Mesipuu: Põhikooli ja gümnaasiumi poolel täheldame, et enamasti mängivad nutiseadmetes 6.–7. klassi õpilased. Kuna koolimajas valitseb endiselt ruumikitsikus, pole koolimajas puhkealasid ning meil pole alternatiivseteks tegevusteks midagi pakkuda (peale raamatukogu). Kõikjal toimuvad tunnid. Gümnaasiumiastmes ei peaks nutiseadmete kasutamist keelama. Reeglid peab kindlasti õpilaste arvamusi arvestades kehtestama ning need peaksid igal pool kehtima.

Kätlin Goos: Kehtivas kooli kodukorras on ka praegu kirjas, et tundides nutiseadmeid õpetaja loata ei kasutata ning enamusi järgibki seda, gümnaasiumi poolel ei peaks nutikeeldu vahetundides rakendama.

Maili Mesipuu: Nutiseadmete kasutamisega peab tegelema tunnisiseselt, näiteks võõr-keeletundides tohivad õpilased kasutada telefoni sihipäraselt sõnastikuna. Samuti peavad õpetajad järgmisest õ-a-st kohustuslikus korras õpetama gümnaasiumiklassides AI kasutust.

Anneli Vetka: Vallal pole võimalik kõigile õpilastele muretseda kooli poolt antavaid nutiseadmeid, tervitatav on see, kui õpilased kasutavad oma isiklikke seadmeid. Kui koolil pole alternatiivi, mida teha vahetundides, siis võiks küsida õpilastelt, mida nad tahavad teha.

Aimar Kivirüüt: Pigem nõus, et anda väike lähe, mida teha vahetundides.

Alar Arukuusk: Kui kool on nutivaba, siis peavad reeglid kõigile üheselt arusaadavad olema. Algul on kindlasti paljud vastu, kuid ajaga harjutakse.

Lemmo Jonuks: Kui palju on nutiseadmete kuritarvitamist õppetundides? Kui palju on õpetajal õigust ja võimalust ennast kaitsta? Kas esineb ka koolikiusu telefonidega? Loata filmimist?

Maili Mesipuu: Sotsiaalpedagoogid on tegelenud mitmete kiusamise juhtumitega.

Kätlin Goos: Telefonide kasutamine tundides sõltub ka aineõpetajatest. On õpetajaid (Reimer, Kostabi, Pogorelova), kelle tundides ei sõandata mitte kunagi telefoni välja võtta.

Aimar Kivirüüt: Põhikooli osas peaks telefon kogu koolipäeva jooksul olema kotis, pärast tunde võib kasutada. Kas koolil on praegu õpetajatel probleeme õpilastega, kes eiravad telefonide kasutamise keeldu, või on põhjust arvata, et see võib tulevikus muutuda probleemiks? Oluline on, et kui koolis kehtib selge reegel, et koolipäeva ajal telefone ei kasutata, siis ei tohiks selle järgimine jääda õpetaja õlgadele ega muutuda talle lisakoormuseks ehk õpetaja ei peaks oma töö kõrvalt täitma turvamehe rolli.

Maili Mesipuu : Hetkel sellega probleeme ei ole.

Anneli Vetka: Ei poolda telefonide kasutamise erinevaid reegleid erinevates kooli-astmetes. Nulltolerants peaks kehtima kogu majas.

Lemmo Jonuks: Õpilased ei saa täna aru, mida tähendab koolikius läbi piltide, meemide ja klippide. Nulltolerants oleks nii kaasõpilaste kui ka õpetajate kaitseks.

Aimar Kivirüüt: Kindlasti tuleb algkooliosas jätkata KVK tundidega, selgitada suhteid kaasõpilastega.

Anneli Vetka: Samuti saab probleeme käsitleda klassijuhatajatundides.

Brit Mesipuu on mõnele ÕG klassile käinud rääkimas sotsiaalmeedias käitumisest.

Lemmo Jonuks: Mitte ainult tundides, vaid laiemale õpilaste seltskonnale on tarvis selgitada sotsiaalmeedia ohtusid ning meelde tuletada digihügieeni. Ühised reeglid tuleks kehtestada kogu koolile, st 1.–12.klassi õpilastele. Vahetundides ei tohiks õpilased telefoni kasutada. Sanktsioonid tuleb koolil välja mõelda.

Hoolekogu seisukoht: Kui muudetakse nutiseadmete kasutamise reegleid kooli kodukorras, siis ühesugused reeglid peaksid kehtima üldiselt ja kõigile, et mõni huvigrupp ei tunneks ennast tõrjutuna. Nutiseadmete teemat arutatakse ka järgmisel hoolekogu koosolekul.

Alar Arukuusk: Mõistlik on kodukorda viia sisse kõik muudatused ühekorraga, näiteks kas õpilane tohib kooli territooriumilt lahkuda ilma õpetaja loata? Õpilased külastavad suure vahetunni ajal Coopi või Terminali, kasutavad selleks ka Bolti tõukse.

Ando Jukk: Kõik kergliiklusteed on Bolti tõukse täis, vedelevad maas, keset teed. Neid peaks kasutama sihtotstarbeliselt, Bolt ei peaks kasvama linna-ja asularuumi reostavalt.

2. Ülevaade ja arutelu eelnõust „Rahvatervishoiu seadus“ seoses toitlustamise ja koolis müügiks pakutava toiduga: tervislikku toitumist toetava keskkonna loomine.

Rahvatervishoiu seadus jõustub 1.09.2025 ja selle kohaselt peab toitlustamine „olema eakohane, regulaarne ja toitlustatava inimese tervises seisundile vastav ning katma tema asutuses viibimise ajale vastava osa tema ööpäevasest toiduenergia- ja toitainevajadusest” (Rahvatervishoiu seadus).

Aimar Kivirüüt: ÜG puhvetis ja toidu-joogiautomaatides pakutav valik ei soodusta laste tervislikke toitumisharjumusi.

Tõnu Tender: Vanematekogugi on toitlustamise, sh automaatides pakutava sortimendi küsimusi mitmel korral arutanud, kuid paraku ei ole selles kokkuleppele jõutud.

Ando Jukk: Eelkõige tuleks eelistada eestimaist. Me lähtume pidevalt hindadest ja soodsatest kaupadest, kuid me ei austa oma maa majandust ega näita välja lugupidamist oma maa tervislike toiduainete suhtes.

Kadri Tüma: Paljud lapsed käivad poes ja terminalis süüa ostmas, kuigi kooli toitlustaja pakub lõunasööki.

Otsus: Automaatide teenusepakkuja ja kooli puhvet lähtuvad rahvatervishoiu juhendmaterjalidest ja esitavad koolile tervislike toiduainete ja jookide pakkumise (ettepaneku). Järgida võiks põhimõtet, et 2028. aastaks peab kuni 50% olema mahetoit.

3. Jooksvad küsimused ja päevakajalise teabe jagamine, sh õpilaste tagasiside kooliõe tegevusele.

Aimar Kivirüüdile on laekunud mitmeid märkusi-kaebusi kooliõe tujukuse ja kättesaadavuse kohta. Kuna kool on väga suur, siis tõenäoliselt on ka kooliõe töökoormus liiga suur ja pingeline. Tavapärane praktika on, et üks kooliõde 600-700 õpilasele.

Brit Mesipuu: Lapsel jäi allergiarohi koju, kuid kooliõde ei aidanud.

Kätlin Goos: Tavaliselt käiakse plaastrit küsimas, kuid õde pole vastutulelik ja abivalmis, pigem tõrges.

Liis Rosin: Lapsed ei lähe õe juurde üksinda, vaid käiakse kambakesi, et oleks julgem.

Marit Rauk: Õpetajad lubavad tõepoolest õe juurde minna mitmekesi, sest üksinda ei saada hakkama.

Anneli Vetka: Kooliõde on ÜG-s tööl teenuselepinguga, leping on sõlmitud perearstikeskusega. Tuleb üle uurida, kas koolil vaja mitut arstiõde.

Maili Mesipuu: Kindlasti ei puudu kooliõel oskused, aga tegemist on isikuomadustega.

Alar Arukuusk : Isikuomadusest tulenevalt ei pea kannatama lapsed.

Otsus: Seoses hoolekogule laekunud märkustega kooliõe suure töökoormuse kohta teha ettepanek suhelda koolipidajal perearstikeskusega ja vaadata üle teenusepakkuja leping.

Brit Mesipuu: Lähinädalatel on probleeme olnud puhta joogiveega. Kui paljud lapsed on reaalselt haiged?

Alar Arukuusk: Kaks nädalat on Tartu Veevärk võtnud veeproove ja mõnede haridusasutuste vees on kolibakteri osakaal tõusnud, küll mitte eriti, aga siiski kuni kolm ühikut. Normaalne peab olema null. See näitab, et vee kvaliteet ei ole stabiilne ja Terviseamet soovitab vett enne toiduks tarvitamist keeta. Terviseameti poole on pöördunud ca 700 inimest, kuid ühest seost ei osata näha, põhjusi otsitakse. Vee tarbimine pesemiseks ei ole keelatud.

Maili Mesipuu: Terviseamet on ka ÜG-lt kaks korda küsinud kõhuviirusesse haigestunute arvu.

Alar Arukuusk: Juhtumiga tegeldakse edasi ning veeproovide tulemustest teavitatakse elanikkonda. Kuni kõik pole korras, peaks joogivett enne tarvitamist keetma.

Hoolekogu järgmine koosolek toimub elektroonselt 19. juunil – teemaks kooli kodukorra muutmine ning seejärel tõenäoliselt augustis 2025.

Koosoleku juhataja

Aimar Kivirüüt

Koosoleku protokollija

Karin Peda